

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLIKIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden November 8-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Svédzia és Norvégia.

Norvégiában az óta, hogy a' fegyvernyitgvas lábra állott, egy Státustanáts folytatta az Országgyűlésnek elkezdődéséig a' kormányozást. Az Országgyűlés Kristiniában Oktober' 7-dik napján elkezdődött e'képpen: —

A' Státustanátsnak Rosenkranz nevű tagja a' gyűlésben megjelenven jelentette, hogy ő Királyi Hertzegsége Daniái Fridrik Keresztély Princz, a' gyűlésben nem fog megjelenni, hanem a' maga akaratját egy beszédben jelenteti-ki, melly a' Rendhez szoll, és a' melynek a' gyűlésben való felolvastatását a' Princz ő réá (Rosenkranzra) bízta.

Ezen beszédnek summázatja ennyiben állott: — A' Norvégiai nemzet eránt való nagy hajlandóságát és háládatos köszönetét kinyilatkoztatja ő K. Hertzegsége; minden szavai által a' múlt és jelen való dolgoknak megnagyarázhatatlan vóltok által okozató eleven érzéseit fejezte-ki; végre elő bozza azokat az okokat is, mellyek ő K. Hertzegségét arra indították, hogy a' néki ajánlatott országlói méltóságról lemondjon, ne hogy személyes tekintetekből folytatni láttassék azt a' felettebb különbözö erővel való hadakozást, a' melybe egészsz Európa 's a' legmostohább környülállások felkeltek vala Norvégia ellen,

's a' melynek kimenetele e'szerént tsak Norvégiára nézve lehetett volna veszedelmes; most már tehát nem volna egyéb hátra, hanem hogy magokat minnyájok arra bizzák, a' ki minden világiakat onnét a' magasságból kormányoz, 's hogy a' környülállások erejének és a' böltsesség' parantsólatainak engedelmeskedjenek. —

Ezen beszédnek felolvasása után jelentette ugyantsak Rosenkranz úr, hogy a' Princz' kívánsága a' légyen, hogy az Országgyűlés Sept. 10 dik napján 25 tagokból álló Követtséget küldjön ő Kir. Hertzegségéhez, azért, hogy a' maga lemondását ezeknek kezekbe tegye-le. Véghez menven ez a' lemondás az említett napon, ő K. Hertzegsége még azon éjjel elutozott, hogy hajóra üljön, és Daniába által evezzen. —

Viszsaérkezevén a' Princztól a' biztosság a' gyűlésbe, azonnal tudósítottak a' Svétziai biztosok, hogy abban már most ők is jelenjenek-meg, a' melly megesvén a' Svétziai biztosság' szószollója egy beszédet intézett a' gyűléshez, 's egyszersmind egy Constitútziót terjesztett a' Svétziai Király' nevében a' gyűlés eleibe. A' gyűlés előlülője úgy válaszolt egy beszédben, mellyet a' Svétziai biztossághoz intézett, hogy a' gyűlés olyan siettséggel meg fogja vizgálni ezen Constitútziót, mint a' tárgynak fontossága megea-

gedi. A' gyűlésben 78 tagok voltak jelen, a' kik már most két felé oszlottak a' régi Constituzió szerént, 's úgy tanátskoznak két szakaszban. Az egygyik szakasz bizonyos tekintetben úgy tartathatik, mint Angliában az Alsó Haz. Ezen Norvégiai Országgyűlés' tanátskozásának annyi-val tsendesebb kimenetelit reménlik, hogy ennek az ide való Alsó Haznak, melynek itt Layting a' neve, az a' Wendel Jarsberg nevű Gróf az előlülője, a' ki örökre úgy vélekedett, hogy Norvégia magában soha fenn nem állhat, hanem csak más országgal öszszetsatolódva lehet neki fennállani.

Északi Amerika

Az egygyesült Státusok előlülője Madison ilyen meghívást intézett a' nemzethez: —

„Az ellenség olyan szerentsés volt, hogy egy sebes meglepés által az egygyesült Státusok' fő városát, melly akkor az óvénél sokkal kisebb számú fegyveres sereg által oltalmaztatott, elfoglalta. Ott való maradása alatt, melly tsak egy nap tartott, abban kereste kedve' töltését, hogy minden közönséges épületeket öszsze rontott, pedig a' mellyek semmi függésben nem voltak a' hadakozással, és semmi tekintetben nem használtattak úgy, mint oltalma o eszközök. Ezek az épületek többire a' jó ízlésnek és mesterségnek emlékeztető jelei voltak, nagy költséggel állítottak-fel, 's a' Státusnak olyan irasai tartattak benne, mellyek a' nemzetre nézve, mint hogy az ő eredetének, 's alkatasának bizonyosag le-elelt foglalták magokan, nagyon betsesek voltak, 's a' mellyeknek minden más nemzetekre nézve is kedveseknek kellett lenniük, minthogy a' Historiának és a' Státusokat illető tudománynak principiumai találtattak benne. —

„Az ólta ismet egy erősségünket Alexandria' környékén elfoglalván az ellenség, ez által oda ezelt, hogy ennek segedelmevel a' várost a' maga tege-

ri erejének hatalma alá ejtse, a' melly tengeri nagy erővel való visszaélet már igen régen gyakorolja ő mindenütt, a' hol módot talál réá. Az ellenség tsak ezen két-tő között engedett az Alexandria' lakosoknak választást: vagy hogy mind felégettetni, vagy hogy kipredáltatni engedjek magokat, a' melly utolsó kegyetlenül is végrehajtatott a' szegény lakosokon, a' kik olyan vigyázatlanok voltak, hogy magokata' győzedelmeseknek igasságos voltára és nagy lelküségére bízzák. —

„Már most a' mi Státusaink ellen vezérkedő Generálisnak egyenesen való ki nyilatkoztatásából tudjuk, hogy az ő ezeltása a' légyen, hogy a' partok mellett lévő minden városainkat és vidékeinket, a' mellyekre réájok üthet, megtámadja és öszsze rontsa, a' melly nyilatkoztatásnak ezt a' gyalázatos fogást teszi fundamentomává, hogy mind ezek annak visszatromfolásaúl történnek, a' mit az Amerikai armáda felső Kanadában elkövetett, holott pedig a' világ tudja, hogy ott semmi a' féle pusztítások nem tétettek, a' mellyekre a' mi Országlószékünk tette volna a' rendelést, sőt a' mellyeket ő maga igen hibásoknak lenni ki nem nyilatkoztatott volna. Az egygyesült Státusok mindenkor elkövettek mindent, hogy küiömböző példaadassok által az ellenséget a' pusztítástól eltartóztathassák, valamint hogy arra is mindenkor készek voltak, hogy igasságos feltételek alatt a' hadakozásnak átaltjában véget vessenek. —

„Az ellenségnek ilyen magaviselete és ezek a' nyilvánosságossá lett ezeltások azt mutatják, hogy az ellenség előre jól megfontolt ezeltással felhagyott az emberiségnek minden principiumai, 's a' kipallérozott nemzetek által közönségesen bévétetett minden hadi törvényeken; ezek oda ezeloznak, hogy a' folyó hadakozást egy közönséges pusztításnak és fenéségnek belyege által tegyék emlékezetessé, még pedig azon szempillantásban, a' melyben

magának az ellenségnek ajánlása szerént békességes alkudozások folytattatnak! a' kinek ragadozó és égető próbatételei ellen e'szerént semmi bátorsághoz való reménység nintsenek hátra, azon bátor és közönséges eltökelttségen kívül, hogy a' megtámadót megfenyítsük és elkergessük. —

„En éhez képpent, Madison János az egygyesült Státusok' Elölülője, olly célzással adtam ki ezt a' meghívást, hogy minden jó hazafiakat megszollítsák, hogy szíveiket és karjaikat tsátólják össze, 's a' mondott czelnak elérésére a' nemzettől kitelhető nagy eszközöket vegyék elő. Minden polgári és katonai tisztviselőinknek szívekre kötöm, hogy a' maga kötelességeit kiki legpontosabban teljesítse. Különösen meghívom minden kerületekben a' vezér tiszteket, hogy az alattok lévő környékeknek védelmére minden intézeteket legnagyobb siettséggel is iparkodással tegyenek meg, 's azokat legnagyobb gondossággal védelmezzék, melyhez képpent meghatalmaztatnak, hogy a' fenyegettető és veszedelemben lévő környékeknek védelmezésére annyi számú nemzeti seregeket gyűjtsenek össze, a' mennyit szükségesnek látnak lenni. —

„Az ilyen környülállások között, a' mellyek tudniillik az Amerikai népnek egész felemelkedett lélkúságát és elajánlottságát megkivánnják, egy magános ember is el ne felejtkezzék arról, hogy magának, a' hazának, 's azon ditsőségnek, mivel tartozék, mellyet a' mi őseink a' függetlenségnek megnyerése által szerzetek, 's a' mellyet a' maradékok az erőnek és segedelem kútfenek nevedése által, mellyet nekik az idő és az egek engedtek, megoltalmazni köteleztetnek. —

„Költ Washingtonban Sept. 1-ső napján 1814-ben' az egygyesült Státusok függetlenségének 39-dik esztendeiben. —

„Madison János.

Mint ez az aláírás mutatja, az Országglószek már ekkor vissza tért volt'

Washingtonba: de azt olvassuk a' közönséges levelekben, hogy mivel a' Kapitolum, melyben üléseit szokta volt tartani, elégett, tehát tsak fából és deszkából készült épületben folytatja tanátskozásait.

Az az Anglus sereg, a' melly Baltimore felé benyomult volt, hanem a' Generális Ross elesése után ornét eltávozott, a' Penobscot vizének bal partján tsakugyan egy fegyveres tsapatot hagyott hátra Custine nevű várban, olly rendeléssel, hogy ott magát a' lehetőségig erősítse-meg. Ebből a' látszik, hogy az Anglusok azt az egész környéket megtartani iparkodnak, melly a' Penobscotnak bal partja és az Anglusok Uj-Braunschweigja között fekszik. Ez a' Környék Main nevű tartománynak része; Main pedig az egygyesült Státusoknak éssaki részét teszi; az Anglusok birtokának Déli részétől az Uj-Braunschweigtól tsak nem egészen körül vetettetik. A' vidék elég nagy de igen népetlen; alig telik a' lakosok' száma 100,000 emberre. — Hogy ezt a' darab földet magoknak megtartani akarják az Anglusok, abból is lehet gondolni, hogy egy proklamátziót adván ki azt mondják benne, hogy ők ezt a' darab tartomást a' Király' nevében foglalják-el. —

A' Kanadában folyó történetek felől még máig sem adtak ki a' Londoni újságok egyéb hivatal szerént való tudósítást a' Kanadai Anglus Fő Kormányozónak Prevostnak a' katonákhoz intézett magásztaló napi hirdetésén kívül, melyben ő a' történetekről tsak annyit említ, hogy az Anglus armáda Kanadának Odetton nevű szélső erősségétől az Amerikai vidékire benyomult, az Amerikai seregeket mindenütt vissza nyomta, 's már azon volt, hogy a' Moreau nevű erősségnek ostromlásához is hozzá fogjon, hanem éppen ekkor olyan hírt vett, hogy az apró hajókból álló sereg, mely-

nek ötlet a' Champlain' taván segíteni kellett volna, szerentsétlenül járt. Az Amerikai hajós sereggel össze tsapott; az Anglus hajók' vezére Kapitány Downie, még a' tsata' elején megöletett, 's több e' félek, a' melly szerentsétlenségnek híre azt okozta, hogy a' szározon Moreau felé elő nyomult Anglus seregeknek is vissza kellett vonni magokat az ő előbbeni tanyájokba Odelltown mellé. —

Az egyenesen Amerikából érkezett egyéb, mind magános mind pedig közönséges levelek megegyezni láttatnak abban, hogy az Anglusoknak ez az utóbbi próbatételek, igen veszedelmes volt. A' hajók között csak a' gályák menekedettek-meg; a' tisztjeik között csak a' Kommódorjok érkezett életben vissza. Az ő nagy veszedelmeket meglehet csak ebből is itélni, hogy azon a' hajón, a' mellyen Kapitány Downie az Amerikai első ágyulövés által megöletett, 106 emberek ültek, és mikor az ellenségtől elfogattatott, már nem találtatott rajta 5 embernél több életben. Általában az Anglusoknak itt a' szározon és vizen való veszteséket 2 vagy 3 ezer emberekre számlálják az Amerikaiak.

Armstrong, a' volt hadi titoknok, a' kit azzal vádolnak, hogy ő okozta volna a' fő város szerentsétlenségét az által, hogy oltalmaztatására nem tette-meg a' szükséges készületeket, egy hosszú irást adott-ki a' maga mentségére, és azt mondja, hogy elég készület volt ott, mivel-hogy több mint 16 ezer emberekből állott az Amerikai armáda, a' melly annyival könnyebben megfelelehetett volna, a' sokkal kisebb Anglus erőnek, ha meg nem

ijedett 's gyáva módra meg nem futamodott volna előtte, hogy sántzok között fekütt.

Elegyes Dolgok.

Basileába a' múlt hónap' 27-ik napján száz olyan ifiak érkeztek-meg Frantzia országból, kiket Napoleon Császár Illiriából vitetett volt el 's neveltetett és taníttatott a' La Flechei katona iskolában. Ezek a' legjobb familiákból való gyermekek lévén, meglehet, hogy arra is nézett elvitetteséssel Napoleon, hogy mintegy kezeségül legyenek ott az Illiriak' hívségiért. Az idősebb közöttök legfeljebb 20, a' többek nagyobb részint 13, 14 esztendő, jó reménségű fiúk. Mondják, hogy jól tanultak, 's mint tiszték jó szolgálatot fognak tenni az Austriai armádánál. Bâselben letévén a' Frantzia kokárdát, az Austriait tették-fel.

A' Nápolyban lévő Cs. K. Követ Gróf Mier, 's a' Követségi Titoknok Menz Urak megnyerték, mint a' Nápolyi Monitor írja, ő Cs. K. Felségétől, hogy a' Királytól nékiekadatott rendezimert viselhessek.

Fegyvertármester Báró Hiller Galitziai Kommandírozó Generálissá nevezetvén, Lembergbe Oktob. 23-dikán megérkezett, 's rangjához illő tisztelettel fogadtatott. Az ideig való Kommandírozó Báró Kienmayer, Erdélybe Szébenbe vette útját, a' hova reudeltetve van. Lembergől való elindulása előtt tiszteletére mentek a' polgári és rendes katonaság' tisztjei, 's bútsut vettek ő Exc.jától.

Nov. 5-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 249 forintot Váltó-tzedulában. Egy Cs. arány 11 forintot 36 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 34.

A' Magyar Kurir 38-dik darabjához.

Magyar Ország.

Kis Kun Felegyházáról Október
19-dik napján:

Dicsősségesen Uralkodó Első Ferentz
Austriai Császár Felseges Urunk, ő Felsé-
gének, folyó Oktober holnapnak 4-dikén
szerentsésen elért Neve Napja, minémű
hazafiúi buzgó tisztelettel, Jobbágyi hiv-
séggel innepeltetett-meg, Szabad Kiss Kun
Felegyháza Városában, mind a' Tiszt. Papi,
mind a' vitéz Katonai, úgy a' Polgári Tiszt-
ti Kar által, méltó örök emlékezetre.

„Ezen köz öröm napján ugyanis, a'
Városi Parochialis Templomban Fő Tiszt.
Grábai Prépost, 's helybéli Plebánus Cséh
András Ur által, Felseges Urunk sze-
rentsés élte, és uralkodásáért a' vér nél-
kül való Aldozat, a' Mindenhatónak, reg-
geli 9 óra után, Püspöki Süveg, alatt min-
den jeles szertartásokkal, Sip, Dob, Trom-
bita harsogása közben, Felseges Nádor Is-
pány Ö Cs. Kir. Fő Hertzegsége Huszár
Regementye-béli számossabb főbb Tiszt-
tyei, paradirozó fél Escadronya, Mélg.
Steószel Jóseff Királyi Tanátsos, 's Nádor
Ispányi Fő Kapitány Ur, 's Mélt. Aszszon-
nya Ö Nagyságok, több Megyebéli Fő
Tiszt-Uraknak, és az helybéli Városi Ma-
gistrátusnak, nem különben ezen 13 ezer-
nyi népességű Város lakosi nagyobb része
jelenléttében bémutatattván, a' Felseges
Uralkodó Háznak boldogulásáért, Salve tü-
zellések - közt, igaz szivbéli buzgó ájtatos-
ság tartatott. Melynek következésében
ezen jeles ünnép fényesítésére, az jelen
lévő Fő Uraságok, 's számossabb Hadi
Tiszt Urak számára jó izü Ebéd készített-
vén, annak folyamattyában szorgalmatos-

san ürengettettek a' kellemetes italú pohá-
rak, azon jelen lévő hiv Magyarok szive-
ik 's veséik tájjára, kik Felseges Feje-
delmek, szeretett Nádor Ispányok, Fő
Birájok, 's Gróffjok boldogulását szeren-
tsés eltét szüntelen szomjúhozzák. De nem
felejtkeztek meg a' Győzedelmi Koszorúk-
kal Honnyokban, Felseges Fejedelmünk
oldala mellől, szerentsésen vissza tért
azon Ns. Patatinális Regiment jelen lévő
Ermedesse, több Főbb Tiszttyei, és Fő Ura-
ságok Egésségükértis újjabb Poharakat emel-
getni. Melly örömet végre egy még vígabb
estvéli mulattság fejezett-bé a' Város Házá-
nál; a' hol nem tsak a' Kun Férj és
Aszszonyi személyek, hanem a' több Uri
minden rendű fő Vendégekis jó kedvét ne-
velte és ellesztette a' jeles ünnepnek mélt-
ósága mind addig méglen az egész örö-
met ezen vig Társaságnak Trombita har-
sogási között azon felkiáltása: *Éljen Fe-
rentz a' mi kegyelmes Fejedelmünk*, zárt-
bé az örök emlékezethen.

A' Posonyi levelekben ezeket ol-
vassuk, az Orosz Császár és Prussus
Királyó Felsegek' ott-való rövid megjelenés-
sekről: —

„Oktober' 29-dikére viradó éjjel mi
is részesei lévénk annak a' rég' ohajtott
szerentsének, hogy Sándor Császár ő
Felségét falaink közzé megérkezni szem-
lélhessük. A' ide való formarubás pol-
gárkatonaság' Májorja néhány ilyen ruhás
polgári tisztokkal egygyütt, még 28-dik-
ban delútánni 5 órakór kilovagolt a' Tsai-
lók özfelé, a' város' határaihoz, arról felől
várván ő Felségét, a' melly határtól fogva
a' városig néhány száz lámpásokkal és

szurkos koszorúkkal megvilágosították az út. A' Colloredó Jeromos Regiment' és a' polgári sereg' Kompániái a' városban különböző helyekre kiállottak. Az itt jelenlévő Generalisok, a' Nemesség, 's a' Nemes Vármegyének és városi Magistratusnak számos személyekből álló követtsége az Ország' házában várták ő Felségét, ki is 29-dikre verratódó éjjeli 2 órakor, nem a' melly felől váratott, hanem a' Győri úton, és így a' repülő hidon által, a' Palatinus ő Cs. K. Hertzegségével egygyütt, érkezett-meg. A' hintó előtt és után, melyben a' Kedves Vendégek ültek, véghetetlen sokaság hömpölygött, örvendező vívát kiáltozással töltvén-el a' levegőt. Megérkezvén az Országházához, itt ő Cs. Fő Hertzegsége bemutatatta ő Császári Felségének a' Generálisokat, Gróf Pálffy Leopold ő N.gát a' Vármegye' Administrátorát, a' fő Nemességet, 's a' Vármegye' Követeit; Gróf Szapáry József ő Exc.jával 's néhány Generalisokkal szollott is ő Felsége, 's az után a' Palatinus ő Fő Hertzegségével, a' magok szobáikba mentek. —

„Már 9 órától fogva az egész város meg volt világosították, a' Magistratus a' tanáts házat, a' katonák' strázsaházat, 's a' közönséges kútakat igen szép állatászo figurákkal megrakatta, és felékesítette vala. Hasonló képpen megkülönböztették magokat sok magános lakosok a' magok házaiknak különböző figurák, és alkalmatosságszerént való írásaik által; a' theátrum kívül belől megvilágosították. Az idő igen szép volt; az örvendező lakosok között talám egynek sem jutott egész éjjel eszibe az álmom. —

„Reggeli 9 órakor leg előbb is az ő Orosz Császári Felsége nevét viselő Regiment' nevédekjeinek haza nézte-meg az ő Fő Hertzegsége társaságában ő Cs. Felsége. Az institútumnak minden körülállásait megmútagattatta magának, 's maga is adott ezen katonai plántaoskola' javá-

ra némelly intézeteket a' Regiment második tulajdonosa' F. M. Lajtnánt Báró Koller úr eleibe. —

Az után az özvegy Reváyné Grófné ő Excellenziaját látogatta meg, innét pedig az utolsó égestől fogva még mind a' maga omlásaiban maradt Királyi kastélyba ment fel, annak szép környékeire körül nézegetett, 's az ott lévő katonai betegek házában minden szobáit, még azokat is, a' mellyekben veszedelmesebb betegek feküsznek, bejárta ő Felsége.

„Innét a' Kaszárnyába ment ő Felsége, a' hol a' Colloredó gyalogjainak egy osztályától, 's a' nevelő házbéli katonai nevédekektől, tábori muzsikával 's két kis ágyukkal váratott. A' Kaszárnya széles folyasói vívátot kiáltozó sokaságtól voltak eltelve. A' nevezett Regiment' osztálya ő Felsége előtt léptetett-el, az után a' Kaszárnya belső részein kettős sort formált, a' katonai gyermekek pedig az alatt *sálvét* adtak, 's egyéb katonai gyakorlásokat tettek, olly készséggel, melynél többet ő tőlők várni nem lehet. —

„Az után Verbunkos tántzot is mutatott ő Felsége előtt a' Regiment, úgy a' mint Magyar országon a' verbuálásra kiküldettni szokott Verbunkos csoportok szoktak rekrutázai, t. i. karikát formáltak néhány jó tántzosok 's tántzoltak. — Mind ezek után ebédelni mentek, ő Felsége 's ő Fő Hertzegsége, az Ország' házához.

„Az alatt a' Prussus Király is által érkezett a' repülő hidon, de a' legszorosabb ismértetés nélkül, Wilhelmus Princzel, Lichtenstein Moritz Hertzeggel, 's Eszterházy Vintze Gróffal, 's nagy méltóságú Eszterházy Károlyné Grófné ő Nagyságánál fölöstökömvén, 's az után a' várost és kastélyt megzemléltetvén, Posony városát nagy tsendességgel ismét oda hagyta, 's úttyát Béts fele tovább folytatta — az Orosz Császár ő Felsége pedig a' Palatinus ő Fő Hertzegsége társaságában, ebéd után a' városi

plebánia' templomába mentek, azt megnézegették, 's végezetre délutáni 2 órákor, a' sokaságnak egeket hasogató éljen kiáltásai között, Béts felé hasonlóképpen útnak indultak. —

„Palatinus ó Cs. Fő Hertzegsége tudtára adatta Fő Provincialis Camerarius Végh István Ur ó Exc.ája által a' város Magistrátusának 's polgarainak, hogy melly nagy meglepéssel fogadtalégyen ó Orosz Császári Felsege a' Posony városá által eránta bizonyított tiszteletet.

Német Ország.

Oktober 20 dikán nevezetes gyűlést tartott a' Hamburgi, birtokosi jussal bíró, polgárság. Ezt a' gyűlést már rég hogy nagy figyelmeséssel várta a' közönség, minthogy két olyan tárgy fordult benne elő, a' melly eleitői fogva sok megbotlásra adott a' világon alkalmatosságot. Egygyik tárgyat tette a' Sidók', másikat a' különböző vallásu lakosok' jövendőbeli állapotjának meghatározatása. —

A' Sidókra nevezte kérdésbe jött, hogy meg kell-e nékiek azokkal a' polgári jussokkal és szabadságokkal való elest engedni, mellyekkel a' Keresztények élnek? Hosszas vételkedésre adott a' kérdé-alkalmatosságot, melyre melto is volt, azért, hogy Hamburgban sok nagy gazdagsággal bíró Sidó familiák laknak. Talaltattak is némely partfogóik: de végezetre tsakugyan elnyomta őket a' polgaroknak a' magok' fazékja mellé való szítása, 's a' Sidók ismét visszahelyeztettek arra az állapotra, melyben az 1810-dik esztendő előtt voltak.

Az után a' különböző vallásuak' állapotja fordult elő. Ebben a' 4 mérföldnyi kiterjedésű Státusban tudni illik a' Luteránusok' vallása az Uralkodó Religió. A' Catholicus, Refermátus, és Menonista vallásu lakosok eddig tsak istentiszteletbeli szabadsággal bírnak: hivatalra nem vétel-

tettek fel. Most az a' kérdés fordult elő réájok nézve, hogy választathassanak-e ennekutánna minden hivatalokra? A' vélekedés úgy ütött-ki, hogy választani kell őket minden egyéb hivatalokra, tsak fő rangú venekké, és Senatorokká nem. Ez a' határozás sokaknak nem tettett azok között, kiket a' dolog illet, azért, hogy Hamburgban tsak a' Senatori hivattal van jövedelem össze kötve, az alsóbb hivatalokért nem fizetnek; tehát így gondolkoztak a' megnevezett három vallásuak, hogy miért szolgáljanak ők fizetés nélkül, ha soha fel nem lephetnek arra a' hivatalra, a' mellyért fizetnek. Jobb lett volna, így itelnék sokak, fel sem eleveníteni most ezt a' kérdést. — De elalszik ez magában különben is, így szólnak mások, ha tsak a' Bétsi Congressus ezt az elsőseg felett való külömbseget is elharitali, jónak nem fogja találni.

Béts.

Az Orosz Császár és Prussus Király ó Felsegek, a' Badeni Nagy Hertzeg, Schwartzenberg, Wrede, Wolkonsky ó Hertzegsegek, 's Graf Zichy és Ugarte ó Excellenziajok, és sok más fő méltóságú Uraságok, megtisztelték a' magok látogatásokkal Graf Almásy Illyes úr ó Nagyságát e' hónap 4 dik napján a' maga Ebergassing nevű jóságában, a' hol vadászattal töltötték idejüket. Elebb fölöstököztek a' kastelyban, az után kimentek a' Grófi nagy fatzanos kertbe fatzanvadászatra. Ennek vége lévén az egész felseges és egyéb fő méltóságú társaság a' Graf Urnal ebédelt. Minthogy pedig a' Schwartzenberg Károly és Wrede Károly ó Hertzegsek, 's a' Graf Zichy Károly ó Excellenziaja' és fia' nevek' napja éppen ezen a' napon esett, méltóztattak az ebéd alatt ó Felsegek a' tisztelt nagy méltóságoknak egészegeket inni, a' melly tisztelet tétel-

ben az egész fő rangú társaság követte a Monarkhakat. Estvéli 6 órára vissza érkeztek Bétsbe minnyájok.

A' múlt szombaton az Augustinusoknál lévő Udvari templomban, mint közönségesen minden esztendőben, most is nagy katona pompával tartatott az Austruiai Csász. K. meghalálozott katonáknak lelkekért való ájtatosság. A' templom közepére egy halotti gyázos alkotvány volt felállítva és minden féle katona fegyverekkel feltzifrázva. Megjelentek itt a' mi Felső Udvarunk, az idegen Monarkhák nagyobb részint, az Orosz Császárné és a' Nagy Hertzeg-aszszonyok, és sok más Princzek, Generalisok, 's egyéb fő tisztek 's külömbkülömbféle fő Urak, valamint szintén a' szolgálaton Bétsben lévő fegyveres seregek is néhány tsapatjai.

Gróf Münster a' Bétsben lévő Hannoverai Minister egy jelentést adott-bé a' Congressusnak, kinyilatkoztatván, hogy az ő Ura a' Nagy Britanniai Régens, a' Hannoverai Választó Fejedelmi titulus letenni jónak találja, mint a' melly már most, minekutánna a' Párisi Kötésnek 6-dik cikkelyében meghatározottatott — *hogy a' Német Státusok ennekutánna Függetlenek és Szövetségi Státusok legyenek* — ezen állapothoz nem alkalmas, 's e' helyett a' Királyi Titulus alkalmasabb leszen, 's a' többi; melyhez képest tehát ő Királyi Hertzegsége a' maga Német országi Státusait egy Királysággá formálván, Hannoverai Király nevezetet veszen fel, mellyet tselekedni annyival illendőbbnek tart, hogy ezen időken Würtemberg és a' régi Választó Fejedelmek, Királyokká lettek, 's ezekhez képest a' maga rangját Hannovera is megtartani jónak találja.

~~~~~

Felső Uruunk tegnap fáztányvadással mulatta magát a' Monarkhák közül néhányakkal és számos kísérelőkkel

egyetemben a' Práterben, melly után a' Felső Aszszonyunk ugyan ott lévő házában ebédelt a' fenyves vadász társaság.

Konstantinus ő Orosz Nagy Hertzegsége pedig a' maga Vasas Regimentjének tartotta gyakorlásbeli próbáját, a' melynek ő Orosz Császári Felsője is szemlélője volt.

~~~~~

Ritka történet. — A' Londoniak' figyelmetességit Oktober' 17-dik napjától fogva egészen egy seres hordónak története foglalta-el. A' történet törvényesen arra kineveztetett tisztviselők által vizsgáltatott-meg, 's röviden ennyiben áll: Maux nevű úrnak serfőző házában volt a' többek között egy 29 vas abrantsos, 3555 akós hordó, a' melly az Angliai legbiresebb serrel, Portellel megtöltve már 10 holnapoktól fogva állott. Ez a' hordó a' mondott napon délutáni öt és hat óra között széllyel pattanván, olyan serözött okozott, hogy, a' serház körül csak apró szegény házak lévén, házakat is döjtött-le, 's emberek is veszték-el benne. A' nagy erő, mellyel az említett hordóbol a' ser kirohant, más körül lévő apróbb hordókat is öszserontott, úgy hogy 9000 akó ser folyt-el. Az elő hír szerént 8 ember veszett belé a' serbe. Ennek a' seres hordónak magassága 22 láb-nyom volt. Két nap telt-el benne, míg az omlások, mellyeket a' serözön okozott, rendbeszedettethetnek, 's házak és pinczek, mellyeket a' környéken a' ser tele töltött, kitakarítottathattak. Egy szobában 4 ember lévén, 's a' ser a' ház oldalát, 's ez a' ház pádimentomát beszakasztván, az emberek a' telé pintzbe estek, és oda fulladtak. Egy más házban az embereket, kik éppén théat ittak, a' ser özön kiséprette az utzára. Egy anya meghalálozott gyermeke mellett ölvén, egy más életben lévő gyermekével egygyüt t a' leoló ház alá temettetett.